

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی فرافکنی در مثنوی معنوی مولانا و دیوان حافظ

محل انتشار:

نخستین همایش هم سنجی ادبی (ادبیات تطبیقی) پارسی، عربی و انگلیسی (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

خدیجه صفری کندسری - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

فریده یعقوب نیا و شمه سرایی - کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

خلاصه مقاله:

مکانیسم های دفاعی فرایندهای ناخودآگاه روانی هستند که وظیفه محافظت از فرد در برابر رویدادهای ناخوشایند بیرونی یا درونی را برعهده دارند. فرافکنی یکی از مکانیسم های دفاعی انسان در برابر ناملایمات است که در آن فرد معایب و نواقص خود را به دیگران منتقل کرده و آن ها را مقصر اصلینشان می دهد. این واکنش، نموده های مختلفی دارد که در هر فرد شکل خاصی می یابد. هدف از این پژوهش بررسی و شناخت مضامین و نموده های فرافکنیدر غزلیات حافظ و مثنوی معنوی مولانا با روش توصیفی - تحلیلی است. نتایج این بررسی نشان داد که هر دو شاعر، فرافکنی را به عنوان ابزاری کلامی برای نشان دادن درونیات و اندیشه های خود به کار برده اند. مسایلی که در این میان مطرح شده، شامل مباحث اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و مذهبی است. فرافکنی های حافظ بیشتر به صورت نکته هایی در قالب یک بیت بیان شده و دیدگاه او اول شخص است. در صورتی که زبان مولانا، بیشتر به صورتدانی کل و نصیحتگر است و اغلب در قالب حکایات و تمثیل ها مضامین مختلف مرتبط با فرافکنی را مطرح کرده است. در میان مضامین مطرح شده در اشعار دو شاعر میتوان به نموده هایی چون عیب جویی، بدخوبی، خودبینی، اعتقاد به تقدیر و جبر و ... اشاره کرد که در این میان، تاکید بیشتر حافظ بر عدم رضایت از رفتار معشوق، عیب جویی و اعتقاد به تقدیر و قضای الهی است و در مقابل تاکید بیشتر مولانا بر نمود عیبجویی و بدگمانی و سوءظن است.

کلمات کلیدی:

روانشناسی، اضطراب، مکانیسم های دفاعی، فرافکنی، حافظ و مولانا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1385893>

